

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610/16472820
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Ağustos 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/60388 GK 111
7/60517-60519 GK 112
7/60529 GK 112
7/60887-60888 GK 115
7/60890-60891 GK 115
7/61161-61162 GK 117
7/61164-61165 GK 117
7/61172-61173 GK 117
7/61432 GK 119
7/61435-61437 GK 119
7/62018-62020 GK 130
7/63583-63594 GK 149
7/65565 GK 175

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/40887 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Bursa Yenişehir Kirazlıyayla'da faaliyet gösteren maden işletmesine ait atık barajı çökmüş, binlerce ton kimyasal atık doğaya karışarak ağır bir ekolojik kirlilik yaratmıştır. Tarafımıza ulaşan bilgilere göre; tesisin 2019 ÇED raporu revize edilerek inşaat tamamlanana kadar atık barajı olmadan çalışmasına izin verilmiş, sonrasında inşa edilen baraja ise yalnızca 6 Şubat 2023 tarihine kadar geçici izin tanımlanmıştır.

Geçici izin süresi dolmasına ve baraj fiilen dolmasına rağmen, işletmenin son 3 yıldır (izinsiz ve kaçak olarak faaliyetine devam ettiği anlaşılmaktadır. Kapasitesi dolan barajın üzerine ve çevresine, mevzuata aykırı biçimde 3 metreyi bulan "pasa" (atık taş/toprak) yığıldığı, çökmenin de bu kontrolsüz yığılan pasadan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Ayrıca bölgede yapılan kazıların heyelanlara yol açtığı ve köyde bir evin bu nedenle yıkıldığı bilinmektedir. Danıştay'ın, kazanılan davaları mahkemeye dahi göndermeden iptal etmesi ise bölgedeki adaletsizlik hissini derinleştirmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Kirazlıyayla'daki maden işletmesinin atık barajına verilen geçici faaliyet izninin 6 Şubat 2023 tarihinde sona erdiği doğru mudur?
- 2) İzin süresi dolduğu halde, tesisin son 3 yıldır "kaçak" olarak çalışmasına ve atık depolamaya devam etmesine neden göz yumulmuştur? Bu süre zarfında bakanlığınızca tesise kaç kez denetim yapılmıştır?
- 3) TMMOB ve Bursa Barosu'nun, söz konusu tesisin teknik altyapısının yetersiz olduğu ve felaket riski taşıdığına dair defalarca yaptığı uyarılar neden dikkate alınmamıştır?
- 4) Denetimlerde, kapasitesi dolan atık barajının üzerine mevzuata aykırı olarak metrelerce "pasa" yığıldığı ve baraj dolgusunun riskli materyalle yapıldığı neden tespit edilememiştir?
- 5) Şirketin 2019 ÇED revizyonu ile atık barajı olmadan çalışmasına izin verilmesi, yaşanan bu felaketin hukuki zeminini mi oluşturmuştur?
- 6) Bölgede maden kazıları nedeniyle oluşan heyelanlar sonucunda köyde bir evin yıkıldığı bilgisi Bakanlığınızda mevcut mudur? Buna ilişkin vatandaşın mağduriyetini giderecek hangi işlem yapılmıştır? Bu bağlamda devam eden heyelan tehlikesi nedeniyle köy mahallinde gerekli hangi incelemeler yapılmış ve hangi tedbirler alınmıştır?
- 7) Bölgede yaşanan ve geri döndürülemez ekolojik kirliliğe yol açan bu kaçak faaliyetler nedeniyle, sorumlu kamu görevlileri ve şirket yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulunulacak mıdır?
- 8) Atık barajından çevreye yayılan binlerce ton, toksik atık madde günlerdir yeraltı ve yerüstü sularını kirletmeye devam etmektedir. Bakanlığınızın bu konuda aldığı tedbirler nelerdir?

CEVAP

Bursa İli, Yenişehir İlçesi, Kirazlıyayla Mahallesi adresinde bulunan söz konusu işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi alana kadar atık karakterizasyon ve verimlilik çalışmalarının tamamlanması için Bakanlığımız tarafından 06/02/2023 tarihine kadar süre verilmiş olup; bahse konu işletme 27/07/2023 tarihinde Hava Emisyon ve Maden Atığı Bertaraf-Depolama Kategori A konularında Geçici Faaliyet Belgesini ve 27/07/2024 tarihinde de Çevre İzin ve Lisans Belgesini almıştır.

İşletmeye 27/07/2023 tarihinde Geçici Faaliyet belgesi ile akabinde 27/07/2024 tarihinde düzenlenen Çevre İzin ve Lisans Belgesinin süresi 5 yıl geçerlidir. Kısaca işletmenin 27/07/2029 tarihine kadar faaliyet göstermesi yasaldir. İzinsiz çalışması söz konusu değildir. Ancak 18/01/2026 tarihinde atık barajında yaşanan kısmi çökme nedeniyle işletmenin 26/01/2026 tarihinde Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptal edilmiş olup; bu tarihten itibaren işletme faaliyet göstermemektedir.

Bakanlığımız Entegre Çevre Bilgi Sistemi E-Denetim portalı üzerinde yapılan inceleme sonucunda Bursa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz tarafından işletmede Çevre Denetim Yönetmeliği kapsamında planlı, ani ve şikâyetle istinaden olmak üzere 18 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu işletme tarafından hazırlanan nihai ÇED raporunda atık barajının toplam depolama kapasitesi 3.780.000 m³ olarak belirlenmiştir. Bakanlığımız (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) tarafından onaylanan ve atık barajı çökmesinin gerçekleştiği LOT 1'in depolama kapasitesi ise 193.000 m³ olarak onaylanmıştır. İşletme tarafından LOT 1 atık barajına bırakılan atık miktarı ise 132.037 m³ (353.858 ton) olup atık barajında depolanan atığın miktarının LOT 1 kapasitesinin altında olduğu görülmektedir.

İşletme tarafından yapılan "Kurşun-Çinko-Bakır Madeni Atık Depolama Sahasının inşaatı ile ilgili olarak Bakanlığımızın 21.08.2019 tarih ve 194394 sayılı yazısı ile projenin inşaat denetimi ve kontrollüğü HES Su Yapıları Denetim Hizmetleri Ltd. Şti. tarafından yapılmıştır. HES Su Yapıları Denetim Hizmetleri Ltd. Şti. firması, yapılan atık barajıyla ilgili olarak periyodik zamanlarda proje kontrol ve inşaat denetimlerini yapmış olup; yapılan denetimlerle ilgili raporlar Bakanlığımıza (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) sunulmuştur.

İşletmede bulunan atık barajına ait Bakanlığımız tarafından düzenlenmiş 19/04/2019 tarih ve 5482 karar nolu ÇED Olumlu Belgesi ile 27/07/2024 tarihinde düzenlenen Çevre İzin ve Lisans Belgesi mevcuttur. Atık barajı olmadan bu belgelerin düzenlenmesi mümkün değildir.

İşletmeden kaynaklanan toprak kaymasının atık barajının olduğu alanda değil işletmeye ait ocak sahasında olduğu, ayrıca toprak kaymasıyla ilgili İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü tarafından hazırlanan raporun Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne (MAPEG) gönderildiği, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığıyla yapılan görüşmede MAPEG tarafından işletmeye ait maden sahasıyla ilgili Üniversiteden teknik rapor hazırlatıldığı ve işletmenin teknik rapor doğrultusunda saha çalışmaları tamamlandıktan sonra MAPEG tarafından sahada yeniden kontrol yapıldığı ve yapılan çalışmanın uygun olduğuna dair 08.09.2025 tarih ve 2025430986 sayılı yazının olduğu ve kontroller sonrasında ilgili kurumlara bilgi verileceği belirtilmiş olup; gelecek bilgiler doğrultusunda Bursa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz tarafından yeniden değerlendirme yapılacaktır.

İşletmeye 2872 sayılı Çevre Kanunun 20/r maddesine göre idari para cezası uygulanmış olup; Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği 15. maddesinde yer alan hükümler gereğince Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptal edilerek faaliyeti durdurulmuştur. Bununla birlikte Türk Ceza Kanunu'nun 181. ve 182. maddelerinde yer alan hükümler kapsamında değerlendirilmek üzere Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur.

Kaza sonrası Bursa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz teknik personelleri tarafından akan malzemenin memba ve mansap tarafından alınan atık su numune sonuçlarının Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan ilgili sektör tablosundaki sınır değerleri sağlamaktadır. Bununla birlikte, atık barajından akan malzemeden ve topraktan alınan numunelerin Atık Yönetimi Yönetmelik kapsamında tehlikelilik özelliğinin belirlenmesi için Ek-3B analizleri yapılmış olup; analiz sonuçları tehlikesiz olarak belirlenmiştir.